

Rezumat

Prezenta teză de abilitare „Dezvoltări și aprofundări ale contabilității mediului pentru organizații sustenabile” rezumă în prima parte principalele rezultate științifice și realizări profesionale ale candidatului după conferirea titlului de doctor, în domeniul economie în anul 2010 la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și în domeniul contabilitate la Academia de Studii Economice din București în anul 2011.

Direcțiile de cercetare prezentate în teza de abilitare se încadrează în sfera contabilității manageriale și a mediului, dar vizează și influențele semnificative ale noilor perspective privind raportarea corporativă. Contribuțiile menționate în cadrul acestei teze se referă cu precădere la experiența de cercetare cumulată după obținerea titlului de doctor în domeniul contabilitate, iar acestea au la baza crezul candidatului potrivit căruia: contabilitatea de mediu și raportarea pentru sustenabilitate în diversitatea lor servesc acestei noi lumi pentru a atinge echilibrul complex dintre oameni și mediu.

Prima parte al tezei de abilitare este grupată în patru capitole care îmbină ariile de interes ale candidatului: dezvoltarea cadrului conceptual al contabilității de mediu, raportarea de sustenabilitate, sistemele de guvernare corporativă și impactul tehnologiei asupra procesului de raportare în contabilitate.

Primul capitol redă principalele rezultate științifice de natura conceptuală și practică a contabilității mediului ca urmare a apariției unui nou tip de costuri, costurile de mediu sau costurile de protejare a mediului, costuri care trebuie încorporate în deciziile de afaceri. În cercetările derulate, obiectivele principale au vizat: aplicarea cadrului normativ; analiza provocărilor și beneficiilor utilizării contabilității mediului; obținerea uniformității și stabilității în contabilitatea și raportarea mediului; identificarea vulnerabilităților și a punctelor forte ale metodelor de calculație a costurilor verzi; controlul costurilor verzi; utilizarea valorii juste în contabilitatea de mediu și legătura dintre contabilitatea mediului și optimizarea proceselor de afaceri verzi. Realizările personale, bine ancorate în contextul stadiului actual al cercetării științifice pe plan național și internațional în acest domeniul tematic, s-au concretizat atât în componenta teoretică cu referire la interpretarea recomandărilor în cea ce privește crearea unor documente de sinteză specifice contabilității manageriale de mediu plecând de la utilizarea multi-instrumente pentru măsurarea performanțelor de mediu, cât și în componenta empirică prin prezentarea, dezvoltarea

și adaptarea conceptelor și principiilor de calculația costurilor verzi aplicate la specificul contabilității entităților economice din România.

Capitolul al doilea conține realizările științifice privind raportarea de sustenabilitate din perspectiva atât a cadrelor de reglementare privind divulgarea nefinanciară, cât și a teoriilor care stau la baza raportării voluntare sociale și de mediu, precum și a principalelor orientări - cu referire specială la Global Reporting Initiative și la Integrated Reporting Frameworks - care pot sprijini construirea unui raport integrat.

O altă zonă de preocupare a fost alocată modului de comunicare a sustenabilității de către firmele din Romania, comunicare care poate contribui la menținerea reputației companiei și poate ajuta la scăderea costului capitalului propriu, mai ales pe piețele competitive. Diferențierea pozitivă a unei companii cu o bună reputație și performanță se poate realiza prin dezvăluirea informațiilor privind angajamentele de sustenabilitate ale acesteia, Acest demers a fost continuat în mai multe articole, iar extinderea conceptuală și empirică a fost realizată și prin evidențierea unor aspecte legate de corelarea strategiei durabilității cu raportarea sustenabilității și a auditul.

Cel de-al treilea capitol prezintă principalele preocupări științifice privind sistemele de guvernare corporativă și legătura acestora cu raportarea non-financiară și performanța organizațională. Sunt aduse în discuție pe de o parte, rolul structurilor de guvernare ale corporațiilor în raportarea pentru sistemabilitate, iar, pe de altă parte, relația dintre practicile de sustenabilitate corporativă și performanța financiară.

Contribuții personale prezentate în acest capitol privind implementarea sistemelor de guvernare corporativă au arătat este necesar să abordăm valențele de guvernare corporativă în domeniul procesului de raportare contabilă și să luăm în considerare impactul acesteia asupra sistemului de conducere și control. Metodele de cercetare utilizate sunt diverse și includ studii cantitative și calitative pe eșantioane reprezentative la nivel național, european și internațional.

Ultimul capitol a primei secțiuni a tezei de abilitare cuprinde o serie de rezultate ale cercetării impactului tehnologiei asupra procesului de raportare în contabilitate. Cercetările întreprinse s-au concentrat asupra eforturilor de implementare a unor schimbări fundamentale în concordanță cu cerințele noului standard de raportare a performanței în contextul economiei digitale la nivelul entităților economice din România, dar și celelalte contribuții semnificative aduse pe direcția cercetării economiei circulare și a tehnologiei inovative aduse de cea de-a patra revoluție industrială, Industry 4.0. Prima cercetare inclusă în acest capitol prezintă direcții și bariere privind utilizarea Industry 4.0 în procesului de raportare la nivelul firmelor românești și modul cum noile tehnologii pot contribui la dezvoltarea afacerilor. Principalele rezultate sunt acelea că dezvoltarea

Industry 4.0 la nivelul firmelor din România necesită personal supercalificat, iar acest lucru prezintă provocări pentru specialiștii chemați să răspundă cerințelor de raportare în contabilitatea de mediu.

Un alt obiectiv al cercetării a constat în determinarea impactului transformării digitale asupra contabilității manageriale și de mediu. Astfel, un alt studiu prezentat explorează frontierele conceptului de transformare digitală folosind lentila cyberaccounting care va ajuta liderii să crească performanța organizațională și să construiască o entitate economică puternică prin dezvoltarea unui model de afaceri mai bun. În continuare, sunt prezentate o serie de cercetări care analizează factorii care influențează acceptarea și utilizarea de către managerii companiei a platformelor de contabilitate disponibile online prin dezvoltarea modelului de construcție „teoria unificată a acceptării și utilizării tehnologiei (UTAUT)”. Contribuțiile majore ale cercetării au fost utilizarea a două variabile considerate semnificative în studiu: credibilitatea percepută și percepția riscului. Rezultatele studiului au arătat că așteptările de performanță, influența socială și riscul perceput au o influență pozitivă asupra intenției de a utiliza platformele contabile disponibile online, în timp ce credibilitatea percepută arată o influență mult mai semnificativă și mai puternică.

De asemenea, în același registru tematic se înscrie și studiul reprezentat de crearea unui sistem de analiză în timp real, în vederea minimizării riscurilor de tranzacționare, ce se adaptează zilnic, permițând luarea celei mai bune decizii manageriale.

Ceea de a doua parte a tezei de abilitare prezintă în mod succint capacitatea individuală a candidatului de a coordona echipe în domeniul de cercetare vizând contabilitatea mediului, de a aborda direcții interdisciplinare de cercetare, de a organiza și gestiona activități didactice.

A treia parte a tezei de abilitare abordează planul de dezvoltare a carierei academice, științifice și profesionale fiind centrată pe următoarele direcții: activitatea didactică și contribuțiile profesionale, cercetare științifică și perspectiva academică.

Direcțiile didactice și propunerile de dezvoltare profesională vizează: actualizarea conținutului informațional al disciplinelor de specialitate care să includă elemente de noutate pe plan internațional; perfecționarea și revizuirea periodică a strategiilor didactice de predare axate pe student; stimularea interesului studenților pentru procesul de învățare prin furnizarea unor studii de caz relevante; coordonarea activității de cercetare a studenților în vederea elaborării lucrărilor de licență sau a participării acestora la conferințe dezvoltarea competențelor de comunicare interpersonală; creșterea gradului de dezvoltare profesională și personală.

Direcțiile de cercetare științifică propuse vor continua să dezvolte cercetări aprofundate privind cuantificarea costurilor de mediu, instrumente de exercitare a controlului verde, măsurarea

calității guvernantei corporatiste, dar și abordarea interconexiunilor contabilității mediului cu sustenabilitatea și dezvoltările eco- inovative contemporane. De asemenea, agenda de cercetare va cuprinde organizarea și participarea la conferințe științifice internaționale de prestigiu, stabilirea de parteneriate de cercetare între universitate și actori din piața muncii, dar și intensificarea conectării la rețelele academice naționale și internaționale.

Secțiunea finală a tezei de abilitare este destinată referințelor bibliografice, respectiv contribuțiile științifice personale citate ale candidatului.

Data:

02.11.2020

Semnătura,

Ionica Oncioiu